

Borås Klädningstygfabrik Del 1 (2)

Företaget AB Borås Klädningstygfabrik grundades 1898 av ett konsortium under ledning av Christisan Pedersen. Företagets första direktör var Oluf Olsen. För verksamheten inköptes en tomt på landeriet Armbåga där en fabriksbyggnad i 3½ våning uppfördes. Vid en förödande brand 1908 ödelades stora delar av den ursprungliga fabriken. En delvis ny fabriksbyggnad byggdes dock upp på samma plats efter ritningar av den i Borås flitigt anlidade arkitekten Lars Kellman. År 1915 expanderade verksamheten och företaget köpte, i samarbete med Manufaktur AB Svea, Svenska Kamgarns Spinneri AB i Norrköping. Klädningstygfabrikens verksamhet omfattade kamgarnsväveri och appreturverk och tillverkningen utgjordes huvudsakligen av breda klädnings-, kapp och dräkttyger samt breda yllekamgarnstyger. 1929 köptes företaget av Kilsundskoncernen. Fabriken sysselsatte som mest cirka 200 anställda. Verksamheten lades ned i samband med en fusion mellan Kilsundskoncernen och Svenska Yllekoncernen 1966, då Saxylle Kilsund bildades. Byggnaden har efter nedläggningen bland annat under en kort tid in på 1970-talet utnyttjats för småskalig väveritillverkning av AB Borås Mattväveri, Branzell & Persson. Delar av anläggningen revs i början av 1980-talet. Idag används byggnaderna, som renoverades under 1988–89, som industrihotell med namnet "Företagshuset Armbåga" och ett antal företag med olika inriktning har kontor och lager i byggnaden.

Byggnaden är ursprungligen uppförd som väveri i 3½ våning. Tegelbyggnadens fasadutformning pekar mot att den sannolikt är ritad av arkitekt Lars Kellman. Ursprungligen användes byggnadens bottenvåning för torkning, pressning och uppmätning av tyger. Den första våningen användes som vävsal liksom även den andra våningen. Vindsvåningen användes bland annat för spolning och klistring av garner. Byggnaden består idag i huvudsak av delar från tre olika perioder. Mot sydväst finns ursprungliga delar från 1898 bevarade men sannolikt är även stora partier av den centrala byggnaden ursprungliga. Byggnaden brann år 1908 men byggdes upp igen år 1909 efter ritningar av Lars Kellman som vid detta tillfälle utökade byggnadsvolymen något mot nordost. Byggnadens tredje del hör från

en stor utbyggnad som gjordes år 1915 då byggnaden förlängdes mot Ålgårdsvägen i en stil som helt ansluter till den befintliga byggnaden. Samtidigt utvidgades trapphuset mot NO. Arkitekt Albin Lönnqvist ritade senare (1945) en hiss som komplement till detta trapphus. Den nuvarande fönsterformen tillkom i samband med fönsterbyten år 1949. Under 1989–90 genomfördes en större ombyggnad som Borås Byggplanering ansvarade för. Byggnaden försågs då med ett antal nya, relativt höga och smala vindskupor samt ny taktäckning av rött tegel. Vidare fick de båda hiss/trapphusen nya valmade, tegeltäckta sadeltak. De höjdes också cirka 1 meter och det mindre trapphuset mot sydost byggdes till med en hiss.

Till byggnaden kom också två nya delar med fasader av glas och aluminium. Den ena fungerar som huvudentré/foajé och knyter samman byggnaden till en annan del av byggnaden mot nordost medan den andra delen fungerar som pausrum. Utmed stora delar av gårdsfasaden mot sydost finns även en nyttillkommen lastbrygga som täcks av ett relativt stort plåttak. Stilmässigt kan byggnaden hänföras till en för Borås och arkitekt Lars Kellman typisk tegelarkitektur. Byggnaden har välarbetade fasader av gult tegel som effektivt kontrasteras av våningsband och fönstervalv i rött tegel. Den rikt detaljerade fasaden ger den stora volymen liv och karaktär. De nya vindskuporna är känsligt utformade vilket gör de smälter väl in och påverkar inte byggnadens uttryck nämnvärt. Andra nyttillkomna delar avviker stilmässigt och redovisar tydligt sin ålder. Byggnaden är en av Borås bäst bevarade äldre industribyggnader och den har trots vissa förändringar bevarat sin ursprungliga karaktär.

Denna bild är fotograferad den 17 februari 2022.

Byggnaden mot Lundbyhallen är ursprungligen en färgeri- och tvätteribyggnad som troligtvis till stora delar uppfördes år 1909. Den ersatte sannolikt en äldre fågeri- och valkeribyggnad som förstördes vid en brand år 1908. Byggnadens tak består av två parallellt löpande sadeltak med en centralt placerad långsmal lanternin i vardera taknocken. Laterninkonstruktionerna, som tillkom år 1949, och det övriga taket är idag övertäckta med brunfärgad korrugerad plåt. År 1938 byggdes färgeriet ut mot sydost efter ritningar av arkitekt Gösta Planck. Den nybyggda delen fick mycket säregna fönsterformer mot söder. Dessa höga och smala fönster är bevarade. Utbyggnaden fick år 1949 en ny takkonstruktion som är identisk med den som finns på äldre delen. Utbyggnaden hade även en idag kringbyggd mindre, låg del som innehöll färglager och ett mindre kontor. Vid en och tillbyggnad 1989–90 utökades byggnaden ytterligare mot sydost med en mindre del. Denna del har beigefärgade putsfasader som fungerar som

kontor. I samband med utbyggnaden tilläggsisolerades och putsades sydväst- och nordost fasaderna på byggnaderna ansluter idag exteriört till byggnaden som ligger på innegården kan man säga. Mot sydväst togs även en ny entré och nya fönsteröppningar upp i byggnaden mot Armbådavägen som också fick en ny port i den nordvästra fasaden. Byggnaden har trots förändringar till stora delar sin karaktär bevarad och den måste anses som mycket viktig att bevara för att skapa förståelse för hur anläggningen ursprungligen fungerade.